Malmö stad
Stadsbyggnadsnämnden

Datum
2026-11-03
Adress

Diarienummer
SBN-2026-716

Yttrande

Till
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remiss - Boverkets kompletterande författningsförslag avseende En gemensam väg för PBL-ärenden (2026:19), LI2026/01166

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har skickat Boverkets kompletterande författningsförslag avseende En gemensam väg för PBL-ärenden (2026:19) till Malmö stad för synpunkter. Malmö stad svarar genom Stadsbyggnadsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden är positiv till ambitionen att skapa mer enhetliga processer, bättre informationsutbyte och förbättrade möjligheter till nationell uppföljning inom plan- och byggområdet.

Stadsbyggnadsnämnden bedömer dock att flera av de föreslagna åtgärderna och bestämmelserna kräver ytterligare utredning innan de kan genomföras. Detta gäller t.ex. gatukostnadsärenden samt regleringen av startdatum för planärenden. Även konsekvenserna för kommunernas verksamhet, finansieringen av nya arbetsuppgifter samt förslagen om registrering av markanvändningsinformation behöver utredas ytterligare.

Stadsbyggnadsnämnden avstyrker dock förslaget att ålägga byggherrar skyldighet att anmäla information om lov- och anmälningspliktiga åtgärder för registrering. Om det ändå införs bör underlåtenhet medföra en administrativ avgift, och inte utgöra ett bötesbrott.

Yttrande

Nationell klassificeringsstruktur samt konsekvenser

Stadsbyggnadsnämnden delar bedömningen att en nationell klassificeringsstruktur kan bidra till ökad enhetlighet, förbättrade förutsättningar för nationell uppföljning samt ett förenklat informationsutbyte mellan kommuner och statliga myndigheter.

Stadsbyggnadsnämnden vill samtidigt framhålla att statistiska jämförelser måste tolkas med hänsyn till skillnader i kommunernas förutsättningar, ärendesammansättning och lokala prioriteringar. Det finns annars en risk att statistiken används på ett sätt som inte ger en rättvisande bild av verksamheternas resultat eller effektivitet.

Nämnden anser även att strukturen behöver utformas så att den möjliggör viss lokal anpassning. Kommunerna har olika organisatoriska förutsättningar och behov av att följa upp verksamheten utifrån lokala mål och processer. Möjlighet bör därför finnas att komplettera den nationella strukturen med lokala klassificeringar där så bedöms nödvändigt. Det kommer också behövas en långsiktig förvaltning av en nationell klassificeringsstruktur såväl nationellt som lokalt.

Stadsbyggnadsnämnden anser inte att rapporten i tillräcklig utsträckning visar hur den föreslagna klassificeringsstrukturen i sig ska leda till kortare ledtider eller de effektivitetsvinster som beskrivs. Tvärtom medför införandet krav på systemanpassning, utbildning och förändrade arbetssätt, vilket innebär betydande kostnader och tidsåtgång för kommunerna. Erfarenheter från tidigare digitaliseringsreformer visar dessutom att både kostnaderna för införandet och den tid som systemleverantörerna behöver för utveckling och anpassning ofta underskattas. Under en längre övergångsperiod finns därför en risk för ökade administrativa kostnader och i vissa fall även längre handläggningstider. Stadsbyggnadsnämnden ser behov av en generös övergångstid samt att Boverket i god tid tar fram tydliga vägledningar, exempel och stödmaterial. Ett stegvis införande bör också övervägas.

Startdatum för planärenden

Stadsbyggnadsnämnden ifrågasätter ändamålsenligheten med en bestämmelse om att planläggning ska inledas genom ett särskilt beslut. I likhet med Boverket menar stadsbyggnadsnämnden att det inte är möjligt att i plan- och bygglagen reglera exakt tidpunkt för sådant beslut. Det blir därmed upp till varje kommun att avgöra när sådant beslut ska fattas, vilket i sin tur försvårar jämförbarheten och minskar tillförlitligheten i statistiken över ledtider.

Gatukostnader
Stadsbyggnadsnämnden bedömer att de föreslagna förändringarna avseende gatukostnader är begränsade i sak eftersom förslaget inte påverkar processen för gatukostnadsutredningar, reglerna för kostnadsfördelning eller möjligheten att ta ut gatukostnader Förslaget bedöms inte heller påverka tecknandet av exploateringsavtal. Däremot medför förslaget administrativa och digitala anpassningar genom krav på nationell klassificering, digital hantering av samråd och granskning samt mer enhetlig uppföljning av ärenden.

Nämnden anser därför att nyttan och konsekvenserna av att inkludera gatukostnadsärenden i den nationella klassificeringsstrukturen bör utredas ytterligare och att det behöver säkerställas att förändringen inte leder till onödig administration eller otydliga gränsdragningar mellan plan- och exploateringsverksamheten.

Lag om anmälan och registrering av markanvändningsinformation:
Stadsbyggnadsnämnden avstyrker förslaget att ålägga byggherre skyldighet att anmäla information om lov- och anmälningspliktiga åtgärder för registrering. Om det ändå införs bör underlåtenhet medföra en administrativ avgift, och inte utgöra ett bötesbrott.

Som Boverket skriver på sidan 47 i den aktuella rapporten kan det principiellt diskuteras om det är rimligt att ålägga privatpersoner skyldighet att bidra med information till en registrering av en åtgärd som lovbefriats just för att ge individen en frihet från prövning och administrativa krav. Det innebär också en ökad belastning på kommuner och förslaget riskerar att motverka ambitionen om förenkling och effektivisering. Stadsbyggnadsnämnden instämmer i att anmälningsplikten utifrån det perspektivet kan ifrågasättas och menar till skillnad från Boverket att nyttan av att uppgifterna finns tillgängliga inte överväger eller kan motivera en sådan anmälningsskyldighet. Förslaget strider mot lagstiftningens systematik och det kan ifrågasättas om inte ett rimligare alternativ skulle vara att återinföra lov- och anmälningsplikt. Tillförlitligheten kan också tänkas bli låg beroende på bristande kunskap om anmälningsskyldigheten och oklarheter kring vem som kan anses vara ansvarig för åtgärden och därmed skyldig att lämna efterfrågad information.

Om lov- och anmälningsfria åtgärder ska anmälas till kommunen behöver detta kunna finansieras genom t.ex. en handläggningsavgift på samma sätt som handläggning av lov- och anmälningsärenden.

Stadsbyggnadsnämnden avstyrker framför allt förslaget att kriminalisera underlåtenhet för enskilda att anmäla lov- och anmälningsfria åtgärder för registrering. Jämförelsevis är det inte något brott att bygga utan erforderligt lov eller i strid mot materiella regler, inte heller att underlåta att vidta åtgärd och därmed bryta mot skyldighet enligt plan- och bygglagen. Detta trots att konsekvenserna ibland kan vara allvarliga. Inte minst mot denna bakgrund framstår det som oproportionerligt att underlåtenhet att anmäla uppgifter för registrering skulle vara ett bötesbrott, under allmänt åtal.

ordförande [Förnamn Efternamn]

sekreterare [Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]